

[Grønberg.]

har ret konsekvent valgt tavshed omkring dette spørgsmål, muligvis af mangler på argumenter, muligvis fordi man var af den opfattelse, at folketingets flertal ikke skulle være bundet af grundloven, men være berettiget til at vedtage alle de spærreregler, som flertallet kunne komme til enighed om.

Jeg vil derfor benytte lejligheden til at fremhæve, at grundlovens vigtigste funktion i et folkestyre netop er at fastsætte en række begrænsninger i lovgivningsmagtens kompetence for at sikre mindretal blandt vælgerne og folketingets medlemmer mod overgreb fra tilfældige folketingsflertals side. Jeg vil derfor anse det for meget betænkeligt, om man blot betragter grundlovens § 31, stk. 2, som en programmerklæring eller løfteparagraf, der reelt ikke begrænser lovgivningsmagtens kompetence til at vedtage spærreregler.

Valgloven skal ifølge grundloven sikre en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne ved forholdstalsvalgmanen. Valgloven med dens nugældende spærreregler opfylder faktisk ingen af disse krav, idet den, som vi har oplevet, gang på gang i praksis tværtimod netop sikrer en meget uligelig repræsentation.

Man kan så hævde, at ordet ligelig blot betyder ensartet eller retfærdig, således som det anvendes i et udtryk som f. eks. at arvingerne skal behandles ligeligt. Heroverfor vil jeg fremhæve, at ordet ligelig i forbindelse med fordeling, det være sig af arv — jfr. udtrykket: arven skal fordeles ligeligt mellem mine 5 arvinger — eller af mandater, er ensbetydende med forholdsmæssigt. Såfremt man er enig med mig i denne fortolkning af ordet ligelig som synonym med forholdsmæssig, er det meget vanskeligt at komme uden om, at valglovens spærreregler er grundlovsstridige.

Til støtte for mit synspunkt vil jeg anføre nogle af de udtalelser, som grundlovsfædrene i 1915 gav den pågældende paragraf med på vejen. Jeg skal her tillade mig at citere konseilspræsident Zahle, som den 22. april 1915 (Folketingets Forhandlinger 1914-15, sp. 3938) bl. a. sagde:

„Den almindelige politiske udvikling siden junigrundloven har medført ønsket om at sikre hver vælger den indflydelse på folkepræsentationens sammensætning, som

hans stemmeret tillægger ham. Det er dette, der har fundet sit udtryk i bestemmelsen i § 32 om, at valgloven ved den valgmane og de nærmere regler for valgrettens udøvelse, den foreskriver, skal have til formål at sikre den ligelige repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne.“

Jeg vil desuden gerne citere socialdemokraten Borgbjerg, som sp. 3962 siger:

„Jeg kan sige, at jeg ved mig i fuld overensstemmelse med den enstemmige opfattelse i den gruppe, jeg har den ære at tilhøre, i den opfattelse, at efter at vi nu går over til forholdstalsvalgprincippet, kan vor gruppe ingen sinde tænke sig og vil ikke være med til at vende tilbage til nogen valgmane, der i mindre grad end den, der nu søges indført, giver en ligelig, forholdsmæssig repræsentation af alle anskuelser blandt vælgerne.“

Jeg vil i øvrigt henlede opmærksomheden på det forhold, at spærrereglerne alene siden 1960 har medført, at 608.000 gyldigt afgivne stemmer ikke gav repræsentation i folketinget, og at 49 mandater i stedet for at tilfalde de kandidater, som vælgerne havde stemt på, blev tildelt 49 kandidater, vælgerne netop ikke havde stemt på.

Jeg vil slutte med at fremhæve dette: såfremt man måtte ønske at opretholde spærrereglerne ud fra et nok så tvivlsomt hensyn til folkestyrets effektivitet, kan dette udmærket lade sig gøre. Man skal da blot ændre grundlovens § 31, stk. 2, eller indsætte spærrereglerne i selve grundloven, således som det f. eks. er tilfældet i Sverige. Derved ville man få det forfatningsretlige grundlag bragt i orden.

Til slut: den verserende sag mod indenrigsministeren ved højestetret agter jeg at hævde, da jeg som medlem af retsforbundets folketingsgruppe nu har fået lejlighed til at rejse sagen i folketinget.

(Kort bemærkning).

Birgit Busk (FP):

Jeg vil gerne sætte et spørgsmålstegn ved, hvor mange af de i dette ting indvalgte der har et personligt kendskab til deres stillere.

Formanden:

Vi går over til anden omgang, og jeg beder dem, der ønsker ordet, om at melde sig.